

ØKONOMISKE OVERSIGTER

DANMARK

April 1915—Maj 1915

Ved

Einar Cohn.

Indhold.

Statens og Kommunernes Finansforhold	S. 368
Børsforhold og Pengevæsen	S. 371
Prisregulering og Priser	S. 376
Landbruget	S. 384
Haandværk og Industri samt Arbejdsmarkedet	S. 387
Handel (herunder Udførselsforbud) og Samfærdsel	S. 388

Statens og Kommunernes Finansforhold.

Ved den d. ¹⁰/₅ 1915 stadfæstede Tillægsbevillingslov for Finansaaret 19¹⁴/₁₅ bevilligedes der en Indtægtsforøgelse paa 1¹/₂ Mill. Kr. og en Udgiftsforøgelse paa 51¹/₂ Mill. Kr., saaledes at Netto-Udgiftsforøgelsen beløb sig til 50 Mill. Kr. Af Udgiftsforøgelsen falder godt 37 Mill. Kr. paa Krigsministeriet og 5¹/₂ Mill. paa Marineministeriet i Anledning af Sikringsstyrkens Indkaldelse og andre overordentlige militære Foranstaltninger. Paa Indenrigsministeriet falder 3¹/₂ Mill. Kr. (Tilskudene til Hjælpeskasserne m. v.; jfr. S. 241). Medens der for Toldindtægterne og Statsbanernes og Postvæsenets Indtægter skal henvises til Tabellerne I og II, skal det for Telegrafvæsenet anføres, at Bevillingen for Indtægten af Telegrammer ved Tillægsbevillingsloven forøgedes med 1,1 Mill. Kr.; Udgiften til ekstraordinær Tjeneste forøgedes samtidigt med 299 000 Kr. Antallet af Telegrammer¹⁾ var i Maanederne April 1914

¹⁾ Oplysningerne herom findes paany (S. 77, Note 3) i Ministerialt. B, 1915, S. 140.

ØKONOMISKE OVERSIGTER

DANMARK

April 1915—Maj 1915

Ved

Einar Cohn.

Indhold.

Statens og Kommunernes Finansforhold	S. 368
Børsforhold og Pengevæsen	S. 371
Prisregulering og Priser.....	S. 376
Landbruget	S. 384
Haandværk og Industri samt Arbejdsmarkedet	S. 387
Handel (herunder Udførselsforbud) og Samfærdsel...	S. 388

Statens og Kommunernes Finansforhold.

Ved den d. ¹⁰/₅ 1915 stadfæstede Tillægsbevillingslov for Finansaaret 19¹⁴/₁₅ bevilligedes der en Indtægtsforøgelse paa 1¹/₂ Mill. Kr. og en Udgiftsforøgelse paa 51¹/₂ Mill. Kr., saaledes at Netto-Udgiftsforøgelsen beløb sig til 50 Mill. Kr. Af Udgiftsforøgelsen falder godt 37 Mill. Kr. paa Krigsministeriet og 5¹/₂ Mill. paa Marineministeriet i Anledning af Sikringsstyrkens Indkaldelse og andre overordentlige militære Foranstaltninger. Paa Indenrigsministeriet falder 3¹/₂ Mill. Kr. (Tilskudene til Hjælpeskasserne m. v.; jfr. S. 241). Medens der for Toldindtægterne og Statsbanernes og Postvæsenets Indtægter skal henvises til Tabellerne I og II, skal det for Telegrafvæsenet anføres, at Bevillingen for Indtægten af Telegrammer ved Tillægsbevillingsloven forøgedes med 1,1 Mill. Kr.; Udgiften til ekstraordinær Tjeneste forøgedes samtidigt med 299 000 Kr. Antallet af Telegrammer¹⁾ var i Maanederne April 1914

¹⁾ Oplysningerne herom findes paany (S. 77, Note 3) i Ministerialt. B, 1915, S. 140.

Tabel I. Toldindtægterne m. v.

	Aug. ¹⁾	Sept. ¹⁾	Nov. ¹⁾	Jan.	Marts	April— Marts ²⁾	April	Maj
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
Indførselstold ... {1915	1 403	1 167	2 381	4 108	1 748	32 602	3 839	3 735
{1914	2 622	1 940	2 600	4 114	1 966	35 009	3 986	3 444
Sukkerafgift ... {1915	45	÷121	1 307	226	÷10	4 783	332	759
{1914	÷1	58	912	268	÷13	4 719	157	944
Spiritusafgift ... {1915	533	514	484	580	651	6 643	637	619
{1914	550	445	415	561	605	6 447	607	529
Ølskat ... {1915	1 113	846	656	638	487	8 376	614	609
{1914	932	800	654	596	509	8 128	550	650
Stempelafgift af Cigaretter ... {1915	68	90	72	65	87	845	74	91
{1914	64	57	64	62	55	733	64	62
Andre Indtægter {1915	26	38	43	148	41	777	95	43
{1914	54	59	46	158	37	791	79	30
Tilsammen {1915	3 188	2 534	4 943	5 765	3 004	54 026	5 591	5 856
{1914	4 221	3 359	4 691	5 759	3 159	55 827	5 443	5 659

Tabel II. Statsbanernes og Postvæsenets Indtægter.

	Aug. ¹⁾	Sept. ¹⁾	Nov. ¹⁾	Jan.	Marts	April— Marts ²⁾	April	Maj
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
Statsbanernes Ind- tægter								
Personbefordring {1915	2 150	1 690	1 570	1 725	2 470	24 777	2 040	—
{1914	2 808	2 110	1 693	1 646	2 697	25 086	2 162	—
Gods-, Post- og {1915	2 385	2 800	2 830	2 700	3 490	33 496	3 220	—
Kreaturbeford. {1914	2 476	2 577	2 559	2 271	2 852	30 264	2 649	—
Tilsammen {1915	4 535	4 490	4 400	4 425	5 960	58 723	5 260	—
{1914	5 284	4 687	4 252	3 917	5 549	55 350	4 811	—
Postvæsenets Ind- tægter								
Ved Salg af Fri- {1915	1 164	1 241	1 333	1 389	1 660	18 592	1 571	—
mærker m. v. {1914	1 293	1 338	1 365	1 410	1 497	18 591	1 581	—

¹⁾ 1914 og 1913. ²⁾ 19¹⁴/₁₅ og 19¹³/₁₄.

—Januar 1915 i alt 3 764 000 mod 3 194 000 i samme Tidsrum foregaaende Aar. Indtægten heraf udgjorde i Aar 2,9; i 19^{13/11}: 1,6 Mill. Kr. Denne meget stærke Indtægtsstigning skyldes især de mellemrigske Telegrammer, hvoraf der ekspederedes henholdsvis 1,7 og 1,3 Mill. Stkr., medens Indtægten af disse steg med 1 Mill. Kr., fra 0,7 til 1,7 Mill. Kr. Men iøvrigt viser baade indenrigske og gennemrigske Telegrammer ogsaa Stigning.

Under ^{10/5} stadfæstede Kongen de tre S. 238 omtalte Skattelove. Paa deres Vej gennem Rigsdagen undergik de forskellige Ændringer. Saaledes afdæmpedes Progressionen i Loven om Arveafgift noget. Forslaget om Forøgelse af Formueskattens Satser udstraktes til ogsaa at gælde Indkomstskattens, saaledes at Indkomster under 6 000 Kr. og Formuer under 30 000 ikke beskattes højere ved den ny Lov end tidligere, medens Satserne for de højere Indtægter og Formuer forøges i stigende Progression. Yderpunkterne er Indtægter paa 100 000 Kr. og derover, der beskattes med 6 % og Formuer paa 1 Mill. og derover, for hvilke Satsen er 2,5 p. m. For Foreninger og Selskaber skal Indkomstskatten som hidtil udgøre 3 %, dog kun for den Del af Skatteindtægten, der ikke overstiger 6 % af den indbetalte Aktiekapital. Dette Overskud skal nemlig beskattes med 4 %. Den Formueskat, udenlandske Selskaber m. v. betaler (L. ^{8/6} 1912 § 10), forhøjes fra 1,0 til 2,0 p. m. Foruden disse 2 Love af blivende Art stadfæstedes under samme Dato Lov om en overordentlig Indkomstskat. Iflg. denne Lov skal Personer, der i 19^{15/16} og 19^{16/17} ansættes til Skat af en Indtægt paa 8 000 Kr. og derover foruden den almindelige Indkomstskat svare en overordentlig Skat paa 10 % af det Beløb, hvormed Indtægten i de to nævnte Aar overstiger Gennemsnittet af Treaaret 19^{12/15}. Eftersom Indtægten stiger, fradrages et stærkt faldende skattefrit Beløb. For Selskaber, hvis skattepligtige Indkomst udgør mindst 5 % af Aktiekapitalen, anvendes en fra 8—20 % stigende Beskatning af den paa tilsvarende Maade som for Personer beregnede Merindtægt. Hvis den skattepligtige overfor Finansministeren kan godtgøre, at en Merindtægt, der vilde falde ind under denne Lovs Bestemmelser, ikke skyldes Krigssituationen, bortfalder den overordentlige Skattepligt. — I Sammenhæng med Omtalen af Statens

Finanser skal det endnu nævnes, at ved Lov af ^{10/5} 1915 forpligtes udenlandske Livsforsikringsselskaber, der driver Virksomhed her i Landet, til at stille det dem paahvilende Depot hos Staten i danske Statsobligationer.

Ifølge Bevillingerne paa Tillægsbevillingsloven kan det beregnes, at Kommunernes Udgifter til de indkaldtes Familier indtil ^{31/3} 1915 har udgjort 3,6 Mill. Kr., til den ekstraordinære Arbejdsløshed 823 000 Kr. (S. 241). Til de to nævnte Formaal har Københavns Kommune indtil ^{31/3} bevilget henholdsvis 1 520 000 og 800 000 Kr.

De sidste Dage af April (jfr. Statstidende ^{27/4}) udnævntes Bestyrelsen for den kommunale Laanekasse (S. 241) med Direktør Hother Hage som Formand. Kongeriget Danmarks Hypothekbank skal bistaa Laanekassen ved Udførelsen af de løbende Kontorforretninger. Det til Udlaan disponible Beløb er 19 Mill. Kr. Fristen for Kommunernes Begæring om Laan er fastsat til 7. Juni d. A. (jfr Indm. Cirkulære ^{11/5} 1915 og Vedtægt for Laanekassen af ^{7/5} 1915).

Børsforhold og Pengevæsen.

Der har i de forløbne to Maaneder fundet en stærk opadgaaende Bevægelse Sted i Børskurserne. Dampskibsaktierne og de Industriaktier, der har lukreret af den nuværende Situation, har ført an, og Bevægelsen har været præget af et stærkt spekulativt Moment. Hertil har vel nok bidraget den Pengerigelighed, der i Øjeblikket hersker herhjemme (jfr. iøvrigt Tabel III), idet rask tjente Penge vil søge Anbringelse uden alt for pinligt Hensyn til Risiko. Det maa dog tilføjes, at Fragtraterne m. v. i hvert Fald i Øjeblikket formentlig afgiver et rimeligt Grundlag for Kursstigningerne. Noget andet bliver jo Spørgsmaalet om Fremtiden. I de sidste Dage af Maj Maaned har der været noget Tilbageslag i Kurserne, paa Grund af Tilbageholdelser af Kulladninger i engelske Havne og gentagne Torpederinger i Vesterhavet af danske Skibe.

Vekselkurserne (jfr. Tabel VI) har fortsat deres S. 242 omtalte nedadgaaende Bevægelse; £ og Dollars er nu næsten nede i Pari, de øvrige Kurser langt under.

Tabel III. Københavns Børskurs¹⁾ (Køber) for offentlige Værdipapirer.

	Juli 1914	Nov. 1914	Jan. 1915	Marts 1915	April 1915	Maj 1915	Juni 1915
Obligationer.							
4 ¹ / ₂ % Husejer Kreditk. 2 A, 1 S.	95 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂	89 ¹ / ₄	90	89 ¹ / ₂	89 ³ / ₄
4 - - - - - 2 A, 2 S.	88 ¹ / ₄	—	82 ¹ / ₂	83	83	—	—
4 ¹ / ₂ - Kbhns. Kreditforen. 5 S.	95 ¹ / ₂	—	89 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂	91	89 ³ / ₄	89 ¹ / ₄
4 - - - - - 3 S.	90 ¹ / ₄	—	86	—	—	—	—
4 ¹ / ₂ - Østifternes - - - 7 S.	96 ¹ / ₂	91 ¹ / ₂	93	93	94 ¹ / ₂	93 ¹ / ₄	93 ¹ / ₄
4 - - - - - 10 S.	89 ³ / ₄	83 ¹ / ₂	86	85	86 ¹ / ₂	84 ¹ / ₂	83 ¹ / ₄
4 ¹ / ₂ - Kreditk. f. Landejend. 6 S.	96 ¹ / ₂	92	94	94	94 ³ / ₄	93 ³ / ₄	94 ¹ / ₄
4 - - - - - 4 S.	91	—	—	—	—	—	—
3 ¹ / ₂ - konv. Jydske Land- ejendomme 5 S.	84 ¹ / ₂	—	—	79 ¹ / ₂	78 ¹ / ₄	—	—
4 ¹ / ₂ - Jydske Landejend. 6 S.	95 ³ / ₄	91 ¹ / ₄	92	91 ³ / ₄	93	91 ¹ / ₂	91
4 - - - - - 6 S.	89 ¹ / ₄	—	84 ¹ / ₄	84 ³ / ₄	84 ¹ / ₄	82	81 ¹ / ₂
3 ¹ / ₂ - - - - - 5 S.	84 ¹ / ₄	—	79 ¹ / ₂	79 ¹ / ₂	77 ³ / ₄	—	75
4 ¹ / ₂ - Ny jydske Købstads- Kreditforen. 7 S.	96	—	91 ³ / ₄	91 ³ / ₄	93	91 ¹ / ₂	91
4 - - - - - 7 S.	88 ³ / ₄	—	83 ³ / ₄	84 ¹ / ₄	84 ¹ / ₄	82 ³ / ₄	82
4 ¹ / ₂ - Vest- og sønderjyske Kreditforen. 7 S.	95 ³ / ₄	—	91 ¹ / ₂	91 ¹ / ₄	92	91 ¹ / ₂	90 ³ / ₄
5 - industr. Kreditforen.	96 ¹ / ₂	—	91	90 ¹ / ₂	92 ¹ / ₂	90 ¹ / ₂	91 ¹ / ₂
4 ¹ / ₂ - Kbhns. Hypotekforen. 2 S.	87 ¹ / ₂	—	80	80	83	79 ¹ / ₂	80
5 - - - - - 2 S.	94	—	86 ¹ / ₂	87	90 ¹ / ₄	88	88
Aktier.							
Nationalbanken	149	136	140	143	142 ¹ / ₂	148	153 ¹ / ₄
Privatbanken	106 ¹ / ₄	95	100 ¹ / ₂	102	99	106	107 ³ / ₄
Den danske Landmandsbank ...	134 ¹ / ₄	—	125	131 ¹ / ₂	126 ¹ / ₄	125 ¹ / ₂	125 ³ / ₄
Kbhns. Handelsbank	141 ³ / ₄	132	139	142 ¹ / ₄	137 ³ / ₄	140 ³ / ₄	141 ¹ / ₂
Revisionsbanken	111 ¹ / ₄	—	108	104	107	109	115 ¹ / ₂
Kbhns. private Laanebank	110 ¹ / ₄	100	108	108	104 ¹ / ₂	105 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂
Kbhns. Telefon A/S	105 ¹ / ₄	—	102 ¹ / ₂	101 ³ / ₄	106 ¹ / ₂	103 ³ / ₄	104 ¹ / ₂
De danske Sukkerfabrikker ...	213	217	223 ¹ / ₂	238	259 ³ / ₄	269 ¹ / ₂	283
Burmeister og Wain	84 ³ / ₄	73	90	92 ¹ / ₂	94 ¹ / ₄	102 ¹ / ₄	110
Det forenede Dampskibsselskab.	107 ¹ / ₂	93	110 ¹ / ₂	114 ¹ / ₂	118 ³ / ₄	136 ¹ / ₄	144 ¹ / ₄
Dampskibsselskabet Danmark ..	91 ¹ / ₂	81	97	123 ³ / ₄	117 ¹ / ₂	142 ¹ / ₂	159 ¹ / ₂
— Norden ...	94 ³ / ₄	85 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	124 ¹ / ₂	116 ¹ / ₂	139 ¹ / ₂	165 ³ / ₄
— Carl	102 ¹ / ₂	91	111	127 ¹ / ₂	122 ³ / ₄	150 ³ / ₄	183 ¹ / ₂
— Dannebrog.	112 ¹ / ₄	97	127	148 ¹ / ₂	142 ¹ / ₂	178	222 ³ / ₄
— Skjold	84 ³ / ₄	68	88 ¹ / ₂	110 ¹ / ₄	107 ³ / ₄	135 ¹ / ₄	160
— Urania	20	18	34	39 ¹ / ₂	40 ¹ / ₄	77 ³ / ₄	—
— af 1896 ...	106 ³ / ₄	91	118 ¹ / ₂	131 ¹ / ₄	133	165 ¹ / ₂	199 ¹ / ₂
— Hejmdal ...	114 ¹ / ₄	97	115	129 ¹ / ₄	125	168 ³ / ₄	184
— Gorm	107 ¹ / ₄	91 ¹ / ₂	113	133 ¹ / ₂	129 ³ / ₄	162 ³ / ₄	192 ¹ / ₂
— Neptun ...	104	89	113	130 ³ / ₄	128 ¹ / ₄	162 ¹ / ₂	198

¹⁾ De anførte Kurser gælder den første Notering i hver Maaned. Børsen lukkedes d. 1. Aug. 1914, de følgende Kurser er uofficielle.

Tabel III (fortsat).

	Juli 1914	Nov. 1914	Jan. 1915	Marts 1915	April 1915	Maj 1915	Juni 1915
Aktier.							
Det dansk-russ. Dampskibsselsk.	69 ¹ / ₂	55	69 ¹ / ₂	78	80	97 ¹ / ₄	110 ³ / ₄
Det østasiatiske Komp.	130 ¹ / ₂	124	141	141	140	157 ¹ / ₂	172 ¹ / ₄
Crome og Goldschmidt	66	66	—	63	69	77 ¹ / ₂	79
Nordisk Textil Fabrik	71 ¹ / ₄	—	68	68 ¹ / ₂	—	79	—
M. J. Ballins Sønner	219	210	235	265 ¹ / ₄	312	312 ¹ / ₂	340
De danske Spritfabriker	182 ¹ / ₂	160	161	171 ¹ / ₄	—	166 ¹ / ₄	170 ¹ / ₄
Kbhns. Dampmøller	210 ¹ / ₂	192	184	210 ¹ / ₂	215 ¹ / ₂	221 ¹ / ₂	242
De forenede Bryggerier	202 ³ / ₄	169	159	147	154 ¹ / ₂	155 ³ / ₄	159 ¹ / ₂
Helsingørs Jernskibs- og Maskin- byggeri	122	120	117	—	—	145	—
Frederiksholms Teglværk	—	—	—	—	—	62	61 ³ / ₄
De forenede Papirfabriker	181	154	158	144	152	155 ¹ / ₂	161 ¹ / ₂
Carl Lund	—	—	—	—	—	202	218 ¹ / ₂
Glud og Marstrand	146	—	144	140 ¹ / ₂	147	172 ¹ / ₂	180
Nordisk Kabel- og Traadfabrik	101 ¹ / ₂	88 ¹ / ₂	102	100	100 ¹ / ₂	106	117 ¹ / ₂
H. E. Gosch & Co.'s Tændstikfabr. fabrik	66 ¹ / ₂	—	60	60 ¹ / ₂	71	76	73
Dansk Svovlsyre- og Superfosfat- fabrik	243	225	246 ¹ / ₂	262 ³ / ₄	306 ¹ / ₂	322 ¹ / ₄	316 ¹ / ₂ ¹⁾
Det Danske Kul Comp.	214 ¹ / ₂	183	182	191 ¹ / ₄	240 ¹ / ₄	253 ¹ / ₂	266 ¹ / ₄
Kbhns. Flydedok og Skibsværft. fabrik	107 ¹ / ₂	107	113	122	113 ¹ / ₂	123	124 ¹ / ₂
Danske Vin- og Konserverfabrik	113	128	149	147	128 ¹ / ₄	143 ¹ / ₂	156 ¹ / ₂

¹⁾ ekskl. 25 %.

Tabel IV. Københavns Sparekasses og Bikubens Maanedsopgørelse.

	August 1914	Sept. 1914	Nov. 1914	Januar 1915	Marts 1915	April 1915	Maj 1915
1000 Kr. 1000 Kr. 1000 Kr. 1000 Kr. 1000 Kr. 1000 Kr. 1000 Kr.							
Sparekassen for Kbhn. og Omegn							
Indbetalinger	3 403	3 929	3 100	6 220	4 922	5 110	4 234
Udbetalinger	5 779	3 943	3 349	4 689	5 077	4 678	4 165
Sparekassebeholdning	99 300 ¹⁾	99 286	98 881	99 867	100 465	100 897	100 970
Bikubens Spare- kasse							
Indbetalinger	2 141	2 422	1 961	3 973	2 992	3 043	2 609
Udbetalinger	6 448	2 149	1 739	2 803	2 961	2 619	2 467
Sparekassebeholdning	60 952	62 295 ¹⁾	63 020	64 250	65 512 ¹⁾	65 936	66 077

¹⁾ Renter tilskrevet.

Tabel V. Nationalbanken i Kjøbenhavn, Maanedsbalance.

	29. April		31. Maj	
	1915	1914	1915	1914
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 K
Aktiver.				
1. Laan i faste Ejendomme	1 485	1 489	1 485	1 485
2. Laan paa Panteobligationer	1 216	1 679	1 163	1 671
3. Laan paa Børspapirer	10 575	7 794	10 328	7 861
4. Jernbanelaan til Kommuner, Lov ¹⁰ / ₄ 1895.	3 584	3 684	3 584	3 684
5. Finansministeriet i Debet	—	—	—	—
6. Udlaan med Statens Garanti	—	900	—	900
7. Afviklingskassen af 1910	419	22 414	—	24 572
8. Veksler paa Indlandet	57 515	37 263	43 410	35 412
9. — — Udlandet	1 834	7 285	1 993	6 996
10. Danske Statsforskrivninger	12 931	1 923	12 931	1 923
11. Andre danske Obligationer	1 692	1 744	1 692	1 744
12. Udenlandske Statsobligationer	6 989	8 316	6 989	8 316
13. Korrespondenter i Udlandet	31 925	22 780	41 291	24 102
14. Tilgodehavende i Sveriges Rigsbank, Norges Bank og Deutsche Reichsbank	÷4 206	÷1 840	—	—
15. Beholdning af norske og svenske Sedler ...	251	234	262	236
16. Guld i Mønt og Metal	107 152	74 963	107 047	76 647
17. Sølv mønt og anden Skillemønt	5 830	5 981	5 768	5 750
18. Forskellige Debitorer	25 981	5 478	33 828	5 890
19. Bankbygningerne	1 974	1 734	1 994	1 753
20. Konto for Intrader	3 123	—	—	—
Tilsammen...	270 270	203 821	273 765	208 946
Passiver.				
21. Seddelcirkulationen	209 059	153 025	208 228	157 273
22. Konto Kurant	7 971	6 716	8 517	6 680
23. Bank Sola Veksler	92	20	222	—
24. Indlaan	28	22	28	21
25. Afviklingskassen af 1910	—	—	1 736	—
26. Paa Anfordring til Sveriges Riksbank, Norges Bank og Reichsbank, Berlin	—	—	2 893	608
27. Forskellige Kreditorer	12 273	3 488	9 997	3 814
28. Finansmin. Indlaan Lov ¹⁰ / ₄ 1895	3 584	3 684	3 584	3 684
29. Konto for Intrader	—	—	1 297	—
30. Konto for forventet Tab	500	500	500	500
31. Reservefonden	8 206	8 222	8 206	8 222
32. Aktionærernes Udbytte-Udligningsfond	1 557	1 144	1 557	1 144
33. Aktionærernes Kapital	27 000	27 000	27 000	27 000
Tilsammen...	270 270	203 821	273 765	208 946

Tabel VI. Københavns Vekselkurser og Nationalbankens Diskonto.

	April				Maj			
	7.	14.	21.	28.	5.	12.	19.	26.
Hamburg {1915	81.50	80.00	"	79.75	79.50	"	78.80	78.30
Reichsmark a/v {1914	89.00	"	"	"	"	"	89.05	"
London {1915	18.85	18.45	18.60	18.50	18.52	18.45	18.38	18.30
Lstr. a/v {1914	18.19	18.20	"	18.22	18.23	18.25	"	18.26
Paris {1915	75.50	73.50	"	"	73.25	72.00	72.50	71.50
Franc a/v {1914	72.30	72.40	"	72.45	72.50	72.55	72.50	"
Amsterdam {1915	158.00	156.00	"	"	"	155.00	153.00	"
Fl. a/v {1914	150.00	150.75	"	150.65	150.80	150.70	150.65	150.60
Petrograd {1915	172.00	170.00	166.00	"	164.00	162.00	156.00	153.00
Rubler a/v {1914	192.25	"	192.00	"	191.50	191.25	191.00	191.50
Wien {1915	62.00	60.00	"	60.50	"	"	59.50	59.00
Kroner a/v {1914	75.80	"	"	"	75.75	75.70	"	75.65
New-York {1915	404	397	396	"	395	392	389	387
Dollars a/v {1914	375 ¹ / ₂	"	"	374 ¹ / ₂	"	"	375	"
Nationalbankens {1915	⁶ / ₁ : 5 ¹ / ₂	"	"	"	"	"	"	"
Diskonto {1914	⁶ / ₂ : 5	"	"	"	"	"	"	"

" betyder, at Noteringen er uforandret.

Bevægelserne i Bank- og Sparekasseinstitutterne (Stat. Efterretn., 1915, Nr. 11) viser i det hele de samme

	Indskud ÷ Uddrag		Indestaaende ¹ / ₁ 1915 Mill. Kr.
	Aug. 1914 Mill. Kr.	Sept. 1914—Jan. 1915 Mill. Kr.	
Hovedstaden			
Banker ...	÷ 5.0	+ 7.1	91.4
Sparekasser	÷ 8.0	+ 3.7	—
Provinsbyerne			
Banker ...	÷ 4.1	+ 10.1	240.0
Sparekasser	÷ 2.2	+ 0.6	—
Landdistrikt.			
Banker ...	÷ 0.5	+ 2.0	28.4
Sparekasser	—	+ 4.0	—
Hele Landet			
Banker ...	÷ 10.2	+ 19.8	359.8
Sparekasser	—	+ 8.3	—

Træk som de for de store københavnske Sparekasser i Tabel IV anførte Tal. Den anførte officielle Statistik omfatter 109 af Landets 145 Banker og 314 af dets 515 Sparekasser, og Undersøgelsens Hovedresultater kan sammenfattes i foranstaaende Oversigt.

Som det ses, er det især i Hovedstaden, at Krigens Udbrud sætter sine Spor i Bank- og Sparekasseindskudenes Bevægelser. Ogsaa i Forhold til de paa Sparekassevilkaar eller som Indlaan staaende Beløb er Netto-Uddragene her langt større end i den øvrige Del af Landet.

Prisregulering og Priser.

Henimod Periodens Slutning tildrog Kulspørgsmaalet sig atter megen Opmærksomhed. Den $7/5$ meddeltes det, at England fra $12/5$ vilde forbyde Udførsel af Kul og Koks undtagen til Kolonierne og Englands Allierede. Dog kunde der gives Tilladelse til Udførsel ogsaa til andre Lande ved særlig Tilladelse for hver enkelt Ladning. Bestemmelsen maatte fremkalde ikke ringe Nervøsitet i neutrale Lande, saa meget mere som det viste sig vanskeligt at se, efter hvilke Principer Udførselen nægtedes. Spørgsmaalet vil formentlig først helt kunne klares, naar det foreligger be-lyst, hvilke nærmere Grunde der har ført til Forbudets Ud-stedelse. Kulpriserne i England har — paa Grund af manglende Arbejdskraft og deraf følgende mindre Produktion — været stærkt stigende, og en Kommission har været nedsat for at hjælpe paa Vanskelighederne. Imidlertid bed-redes Tilstanden lige de sidste Dage af Maj, og der gaves en Række Udførselstilladelser til Firmaer og Skibe, der en Uge tidligere ikke havde kunnet faa det, hvorved en ikke ringe Usikkerhed og Ængstelse opstod. — I denne Sam-menhæng skal omtales en Henstilling fra Landbrugsministe-riet, der under $28/5$ paa Foranledning af Prisregulerings-kommissionen anbefaler, at der i kommende Sommer til-virkes saa mange Tørv som muligt. „Priserne paa Kul og Koks er nemlig fremdeles overordentlig høje, hvortil kommer, at Vanskelighederne ved Tilførslerne heraf allerede nu er betydelige og mulig i Sommerens Løb vil forøges“. Det kan derfor paaregnes, at de høje Kulpriser vil holde sig.

Tabel VII. Korn- og Foderstofmarkedet. (Efter Ugeskrift for Landmænd).

Prisen er i Kr. pr. 100 kg	April				Maj					
	1. Uge	2. Uge	3. Uge	4. Uge	1. Uge	2. Uge	3. Uge	4. Uge	5. Uge	
Hvede	1915	1)	"	"	"	"	"	"	"	
	1914	12.00	"	"	12.70	13.00	13.05	14.00	14.00	14.20
Rug	1915	26.50 ²⁾	"	26.00	"	25.50	"	25.00	—	—
	1914	10.80	"	"	10.90	11.20	11.70	—	—	—
Havre	1915	24.50	25.00	25.25	"	27.50	27.15	27.75	"	29.25
	1914	10.70	10.00	"	10.90	11.20	11.70	"	11.00	12.00
Byg 2r	1915	23.00	22.50	"	"	"	"	"	"	24.00
	1914	11.80	—	—	—	—	—	—	—	—
— 6r	1915	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1914	12.00	"	"	"	—	—	—	—	—
Hvedeklid, grove	1915	1)	"	"	"	"	"	"	"	"
	kjøbenhvns.	1914	11.50	11.70	"	"	11.50	"	"	"
Rugklid, kjøbenh.	1915	21.00	"	19.00	"	"	18.50	18.00	"	"
	fremmede	1914	11.50	"	"	"	"	"	"	"
Rugklid, grove	1915	1)	"	"	"	"	"	"	"	"
	1914	9.30	"	"	"	9.50	9.75	10.00	"	"
fine	1915	1)	"	"	"	"	"	"	"	"
	1914	8.50	"	"	"	"	"	9.00	"	"
Hørfrokager, prima,	1915	25.50	"	"	24.50	25.00	"	24.50	"	25.00
kjøbenhavnske . .	1914	13.20	13.40	"	"	"	"	"	"	"
Soyakager, prima,	1915	19.50	19.00	"	"	18.25	18.00	17.75	18.00	18.50
kjøbenhavnske . .	1914	12.70	"	12.00	12.80	"	"	12.70	12.80	"
Rapskager, prima,	1915	—	—	—	—	—	—	—	—	—
kjøbenhavnske . .	1914	11.75	"	"	"	"	11.50	"	"	"
Solsikke., prima,	1915	—	—	—	—	—	—	—	—	—
tynde, russiske .	1914	12.20	12.50	12.70	12.00	12.40	"	12.00	12.80	"
Bomuldsfrøk., prm.	1915	18.00	"	"	"	"	"	"	19.00	19.25
afsk., fra New OrL.	1914	13.50	13.00	"	13.20	"	13.30	13.00	13.85	"
Majs, prima, kon-	1915	20.20	19.80	19.00	18.70	18.20	18.50	18.40	18.30	19.20
troll., La Plata . .	1914	10.70	11.00	11.20	10.75	10.70	—	—	—	—

" betyder, at Noteringen er uforandret.

— betyder, at ingen Notering fandt Sted.

¹⁾ Maksimalpris.   ²⁾ Amerikansk.

Om Korn og Foderstofferne er der lidet at berette. Ved en Cirkulærskrivelse af $17/4$ bemyndigede Indenrigsministeriet Amtmændene til at afsætte de ca. 10 000 Tons Rug, de havde opkøbt (S. 252) til den fastsatte Maximalpris. Opgaven var at forsyne Møllere og Bagere, der maatte mangle Rug. Ved Bkg. af $27/4$ traf man endvidere Bestemmelse om, at Statens Hvede (ca. 10 000 Tons) ogsaa skulde udbydes til Salg til indenlandske Næringsdrivende (Handlende eller Møllere), Forbrugsforeninger m. fl. Prisen er billigere, naar Køberen samtidig aftager et Parti Hvedemel (S. 253), i hvilket Tilfælde Hveden sælges for 26 Kr. pr. 100 kg, hvorimod Prisen uden samtidigt Køb af Hvedemel er 30 Kr. Ved Bkg. af $29/4$ tillodes det til Maximalprisen paa Rug (S. 98) at lægge Omkostninger ved Kvalitetsforbedring af Rugen gennem Oventørring, dog ikke over 1 Kr. pr. 100 kg. Desuden bestemtes det, at de i Bkg. $31/12$ 1914 omhandlede Fradrag i Prisen for Rug af lavere hollandsk Vægt, der skulde være traadt i Kraft i Foraaret, ikke skulde komme til Anvendelse. Den S. 253 omtalte Tilladelse til at opfodre den Rug i grøn Tilstand, der er bestemt hertil, gælder ogsaa Hvede ($8/5$).

Det meddeltes¹⁾, at da der ikke mere var Brug for det af Andelsselskaberne og de private Importører til Fordeling m. v. af de indførte Foderstoffer nedsatte Udvalg, fordi der var indkommet de fornødne Mængder, opløste dette Udvalg sig. Landbrugsministeriet nedsatte saa et officielt 3-Mands Udvalg for det Tilfældes Skyld, at der senere skulde blive Tale om at søge Foderstoffer indført fra England. Den $1/5$ meddelte Landbrugsministeriet, at de, der maatte ønske at købe Restbeholdningen af de af den engelske Regering frigivne Foderstoffer (Resten udgjorde 4 000 Tons Majs og 3 000 Tons Foderstoffer) maatte søge Ministeriets Bistand til at opnaa Udførselstilladelse. Den $26/5$ var der disponeret over Foderstofferne, hvorfor der søgtes yderligere Mængder frigivet.

Den $13/5$ forelaa Meddelelse om, at Landbrugsministeriet havde ophævet Kontrollen med Kartoffelavl, hvilken Kontrol under normale Forhold betinger Udførselen til U. S. A., men under det herskende Udførselsforbud var

¹⁾ Berlingske Tidende, $29/4$ 1915.

Tabel VIII. Mel og Grynmarkedet (Noteringer efter Ugeskrift for Landmænd).

Priserne er i Kr. pr. 100 kg	April				Maj				
	1. Uge	2. Uge	3. Uge	4. Uge	1. Uge	2. Uge	3. Uge	4. Uge	5. Uge
Prima amerik. { 1915	36.00	•	•	•	•	•	36.50	37.00	•
Flormel . . . . . { 1914	24.00	•	•	•	•	•	•	•	•
Bagerimel . . . . . { 1915	34.00	•	•	34.50	•	•	35.00	35.50	•
{ 1914	22.00	•	•	•	•	•	•	•	•
Flormel . . . . . { 1915	31.00	•	•	30.50	•	•	31.50	33.00	•
{ 1914	19.50	•	•	•	•	•	•	•	•
Sigtet Rugmel .. { 1915	35.50	•	•	34.50	•	•	•	•	•
{ 1914	17.00	•	•	•	•	•	•	•	•
Ungarsk Hvede- { 1915	44.00	•	•	—	—	—	—	—	—
mel . . . . . { 1914	34.50	•	•	•	•	•	•	•	•
Ris . . . . . { 1915	55.00	•	•	•	•	•	•	•	•
{ 1914	42.00	•	•	•	•	•	•	•	•
Sagogryn . . . . . { 1915	57.00	•	•	60.00	•	•	•	•	•
{ 1914	33.00	•	•	•	•	•	•	•	•
Semoulegryn ... { 1915	38.00	•	•	•	•	•	•	•	•
{ 1914	27.00	•	•	•	•	•	•	•	•
Byggryn . . . . . { 1915	39.00	•	•	35.50	•	•	•	•	•
{ 1914	21.50	•	•	•	•	•	•	•	•
Havregryn . . . . . { 1915	52.00	•	•	53.00	•	•	•	•	•
{ 1914	25.00	•	•	•	•	•	•	•	•
Ægte skotske { 1915	51.00	•	•	51.50	•	•	—	—	—
Havregryn ... { 1914	31.00	•	•	•	•	•	•	•	•

• betyder, at Noteringen er uforandret.
— betyder, at Notering ikke fandt Sted.

hensigtsløs. Imidlertid har Landbrugsudvalget ønsket en Oversigt over de Kartoffelbeholdninger, der kan undværes til Salg, til Brug ved Overvejelser over Spørgsmaalet om Udvalget bør anbefale Tilladelse til Udførsel af Kartoffler.¹⁾ Endvidere ønsker Udvalget at udsende ugentlige Noteringer over de betalte Kartoffelpriser.²⁾

¹⁾ Ugeskrift for Landmænd, 1915, S. 293.

²⁾ Berlingske Tidende, 29/5 1915.

Om disse Varer har der saaledes været ret roligt, i Modsætning til hvad Tilfældet har været med Fedt, Flæsk, Fedevarer og Kød. Ved Bkg. af ²¹/₅ fastsattes Maximalpris paa Krydderfedt (S. 255) til 1 Kr. pr. ¹/₂ kg, medens Prisen paa det ukrydrede Fedt stadig blev 80 Øre.¹⁾ Reguleringen af de 30 ⁰/₀, der er forbeholdt Hjemmemarkedet, mellem de enkelte Dele af Landet synes at have voldt lidt Gnidning, idet de jyske Slagterier ikke har saa stort et Hjemmemarked som de sjællandske (Hovedstaden). Exportprisen angives til 125 Øre, mod den hjemlige Engrospris: 75 Øre pr. ¹/₂ kg.²⁾

Under de stadigt stigende Priser paa Flæsk og Fedevarer frembød Spørgsmaalet om en nøjere Regulering af disse Priser sig naturligt. Den ¹¹/₅ var Maximalprisen paa slagtede Svin i hele og halve Kroppe uden Hoved og Fødder sat op til 154 Øre pr. kg (S. 256), med Hoved og Fødder til 146 Øre. Men for de enkelte Dele af Svinet i Detailsalg gjaldt ingen Maximalpriser. Saadanne fastsattes ved Indenrigsministeriets Bkg. af ²¹/₅ saavel for Slagteaffald (Hjærter, Hoveder, Tunge, Lever osv.) som for de enkelte Dele af Flæskesiden (180 à 190 Øre pr. kg). De fastsatte Maximalpriser betød en ikke uvæsentlig Nedgang³⁾, saaledes som omstaaende Oversigt viser (⁰/₀-Rubrikken angiver, hvor store Dele af de paagældende Varer der skal blive indenfor Landets Grænser).

Samtidig gjordes Maximalprisen paa slagtede Svin fast, og der vedtoges forskellige Bestemmelser til Hjemmemarkedets Forsyning til de fastsatte Priser ved en Regulering af, hvor store Mængder af de forskellige Slagteaffald, der maa udføres.³⁾ Ved Forhandlingerne om disse Maximalpriser deltog foruden de paagældende Ministre det af Indenrigsministeriet nedsatte Udvalg til Fastsættelse af Maximalprisen paa Svin (S. 256), det af Justitsministeriet ca. ²⁰/₄ nedsatte Udvalg til at regulere Forholdet mellem de til

¹⁾ Jfr. „Maximalpris paa Krydderfedt“, Berl. Tid., ¹⁰/₅ 1915, samt Statstidende for ²²/₅ 1915.

²⁾ Berl. Tidende, ²¹/₅ 1915.

³⁾ Politiken, ²²/₅ 1915. (De tidligere Priser for Lever er dog formentlig her angivet pr. Stk. og ikke pr. kg), jfr. ogsaa „Arbejderen“ for ²⁰/₅, der tillige indeholder Angivelser af de tilladte Udførselsmængder.

		%	Slagte- riernes Maximalpris Øre	Detail- Maximal- pris Øre	Tid- ligere Pris Øre
Hals og Skinkeben	kg	100	40	60	80
Langryg med Hale	—	100	20	30	40—44
Hjærter	Stk.	100	15	20	28
Mellemgulv	kg	100	60	80	"
Hoveder (uden Tunge)	—	30	38	50	62
Tunger	—	30	100	120	"
Nyrer	Stk.	30	2	4	7
Leverer	kg	20	70	90	240 ¹⁾
Spæk	kg	"	"	180	"
Skinker	—	"	"	185	"
Bov med Skank	—	"	"	150	"
Brystflæsk	—	"	"	190	"
Karbonade med Spæk	—	"	"	190	10 à 20 Øre mere

Export berettigede Slagterier og Exportforretningerne og endelig det ligeledes af Justitsministeriet ca. ³⁰/₄ nedsatte Udvalg til Varetagelse af Forbrugernes Interesser. I disse tre Udvalg haves en alsidig Repræsentation for Producenters, Forhandleres og Konsumenters Interesser.

Efter at disse Maximalpriser var fastsatte, stillede man Spørgsmaalet om Udførselsforbud og Regulering af Prisen paa Kreaturer og Kød i Bero, til Resultaterne af den den ¹⁵/₅ afholdte ekstraordinære Kreaturtælling forelaa²⁾. Det er især Slagterne, der gennem flere Resolutioner³⁾ meget energisk har agiteret for Udførselsforbud. Dette har naturligvis i første Række ligget i de høje Kreaturpriser (Tabel XI), og de af Slagterne fremholdte Hensyn til Forbrugernes eller Landbrugets Interesser er blevet meget skarpt tilbagevist⁴⁾; hvad Landbrugets egne Interesser angaar (f. Eks. med Hensyn til Kvægbestandens Bevaring o. l.), er der sikkert al god Grund til at mene, at det passer Landbruget nok selv.

Hertil kommer, at Efteraarets store Hesteudførsel, der ogsaa fremkaldte saa megen Bevægelse, ved sin Udrensning og under de høje Foderpriser har været overordentlig hel-

¹⁾ Se Note 3 paa foregaaende Side.

²⁾ Berlingske Tidende, ¹⁰/₅ 1915.

³⁾ Politiken, ¹⁰/₅ 1915.

⁴⁾ Se f. Eks. Godsejer Lemming i Politiken, ¹⁸/₅ 1915.

Tab. IX. Detailpriserne for nogle vigtigere Varer.
(Efter Stat. Efterretninger).

Hovedstaden (Detailpris i Øre)	En- hed	Juli 1914	Okt. 1914	Jan. 1915	April 1915	Maj 1915
Rugbrød, ublandet Rug	4 kg	60	89	93	93	93
Sigtebrød	kg	26	27	36	42	42
Franskbrød	—	35	—	48	49	50
Flormel, bedste danske	—	—	—	33	36	37
Byggryn, danske	—	27	36	41	51	49
Havregryn, danske, i Pakker...	—	38	48	60	74	73
Boghvedegryn	—	42	—	62	76	79
Semoulegryn	—	38	—	47	50	51
Kartoffelmel	—	—	—	—	58	64
Risengryn, ord., hele Ris	—	64	89	63	61	62
Rismel	—	—	—	—	49	50
Sagogryn, Tapioca, alm.	—	40	—	50	54	55
Flækkeærter	—	—	—	—	79	81
Hugget Melis Nr. 1	—	44	47	47	47	47
Farin, lyst, Nr. 1	—	34	37	36	36	36
Kaffe, Santosblanding (billigste).	—	230	—	221	223	222
The, alm. Kongo (billigst)	—	400	540	415	426	419
Svedsker med Sten	—	103	—	128	130	130
Hvidtøl, prima	¹ / ₁ Fl.	11	11	11	11	11
Bajersk Øl	¹ / ₂ Fl.	13	13	13	13	13
Smør, lurmærket, højeste Pris..	kg	237	258	290	266	267
Margarine (animalsk), højeste Pris	—	142	163	165	176	176
Vegetabilmargarine	—	122	—	144	150	150
Ost, skummet, højeste Pris	—	—	—	—	90	102
Æg, nylagte, danske (16 lbs)..	Snes	145	267	319	176	184
Sød Mælk	Liter	19	—	20	21	21
Oksekød (Forkød), højst	kg	120	120	127	142	159
Kalvekød (Forkød), højst	—	150	150	138	159	175
Hestekød, højst	—	—	—	—	150	157
Fersk Svinebov	—	115	120	130	150	148
Mørbrad	—	215	166	195	242	241
Røget, benløs Skinke	—	205	—	204	229	227
Svinelever	—	—	—	—	139	140
Svinefedt, krydret dansk	—	130	165	195	201	200
Ferske Sild, middelstore	Snes	113	—	76	71	61
Torsk, middelstore	kg	—	—	72	68	55
Rødspætter, middelstore	—	145	—	147	121	112
Klipfisk, afnakked, Nr. 1	—	75	—	85	89	88
Hvidkaal, middelstort Hoved ..	—	—	—	17	36	42
Gulerødder	—	—	—	10	12	12
Kartofler 1 mindre Partier	—	—	—	14	15	15
Køkkensalt, alm.	—	10	—	10	11	11
Brun Sæbe, prima	—	—	—	—	42	42
Petroleum, Water White	Liter	18	21	20	20	20
Skotske Nøddekul	hl	180	—	245	340	340
Knuste Gasværkskoks	—	135	150	165	220	220

dig, og i indeværende Foraar har intetsteds lydt Klager over Hestemangel til Landbruget. Utvivlsomt gælder der nu ganske samme Betragtning for Kreaturbestanden. En Udrensning af den til fordelagtige Priser kan kun være en Fordel baade for Landbruget og for Landet som Helhed. Tilbage staar da Forbrugernes Interesser. Men den store Befolkning er allerede under normale Forhold ikke nogen stor Forbruger af Kød¹⁾, og efter at der er sikret den Flæsk og Slagteaffald til rimelig Pris, er der sikkert meget der taler for ikke at hindre Landbruget i at udnytte den foreliggende Konjunktur for Kreaturer.

Den ¹⁰/₄ vedtog Københavns Skotøjsfabrikanter paany en Resolution angaaende Læderet (S. 257). Man ønskede strengere Begrænsning for Udførselen af Sadelmagerarbejde og det hele Læderspørgsmaal drøftet i en fælles Kommission.²⁾ De to særskilte Kommissioner for Sadelmagerarbejde og Skotøj fastsatte yderligere fra ¹/₅ Indskrænkninger i Exporten, og der afholdtes ⁵/₅ i Justitsministeriet et Fællesmøde til Drøftelse af Forholdene. Siden er intet offentligt fremkommet om denne Sag. Det maa da antages, at de fastsatte Indskrænkninger har virket efter deres Formaal, desuden er Priserne paa Huder og Skind (formentlig paa Grund af den store Slagtning) blevet ikke lidet lavere. F. Eks. anføres følgende Noteringer (efter Ugeskrift for Landmænd):

	¹² / ₄ Øre pr. kg	²⁵ / ₅ Øre pr. kg
Ved Th. Hansens Eff. i Slagelse:		
Fedeskind { 4-8 kg	280	170
{ 8-11 —	180	150
{ 11-14 —	130	140
	Kr. pr. Stk.	Kr. pr. Stk.
Spædekalveskind	12.00	6.00
Ved M. J. Ballins Sønner, Vejle:		
Røde jydsk Spædeskind	9.00	6.00
Brogede — —	5.25	3.25

Hvad endelig angaar Bevægelsen i Detailpriserne, skal derom henvises til Tabel IX. Bortset fra de Varer,

¹⁾ Jfr. Arbejderregnskaberne i Statistiske Meddelelser, 40. Bind.

²⁾ Politiken for ²²/₄ 1915.

der paa Grund af Sæsonforhold er gaaet noget ned i Pris, dog langt fra ned til det for Aarstiden normale (jfr. ogsaa Tabel X), har der fundet en fortsat, jævn Stigning Sted.

Landbruget.

Spørgsmaal vedrørende Korn og Foderstoffer, Svin, Kød og Kreaturer samt Huder er behandlede i forrige Af-snit om Prisregulering og Priser.

Det af Landbrugsministeriet nedsatte Udvalg (S. 263) har deltaget i Overvejelserne om Regulering af de oven-nævnte Landbrugsprodukter og har udsendt en Vejledning om Anvendelse af Kunstgødning¹⁾. Indførselen af disse Gødningsstoffer, der særlig finder Sted i Foraarsmaanederne, har i 1915 været betydeligt under det normale, hvorfor det manglende er taget fra Lagrene²⁾.

Tabel X. Den københavnske Notering paa Smør og Æg samt jydsk og fynske Andelsslagteriernes Notering paa Flæsk.

	April				Maj				
	1. Uge	2. Uge	3. Uge	4. Uge	1. Uge	2. Uge	3. Uge	4. Uge	5. Uge
Kjøbenhavns Smørnotering									
Kr. pr. 50 kg netto									
{ 1915	121	.	.	.	122	125	129	.	123
{ 1914	104	101	97	.	94	95	96	.	.
Kjøbenhavns Ægnotering									
Øre pr. kg leveret									
{ 1915	122	110	115	126	.	120	.	126	134
{ 1914	100	98	.	.	96	.	100	90	100
Andelsslagteriernes Flæske- Notering									
Øre pr. kg 1. Kl.									
{ 1915	136	.	.	.	140	142	144	150	.
{ 1914	102	.	.	100	.	96	.	98	96

., betyder, at Noteringen er uforandret.

¹⁾ Ugeskrift for Landmænd, 1915, Side 245.

²⁾ Jfr. Statistiske Efterretninger, 1915, Nr. 10 og Artiklen „Andelsbevægelsen og Krigen“ i Politiken for 20/4 1915.

Tabel XI. Kreaturmarkedet ved Københavns Kvægtorvs
Noteringsudvalg.

pr. 50 kg slagtet Vægt med tilhørende Slag- teriaffald	April				Maj				
	1. Uge	2. Uge	3. Uge	4. Uge	1. Uge	2. Uge	3. Uge	4. Uge	5. Uge
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kvier og Stude									
1. Kvalitet {1915	72	74	76	77	"	80	"	82	81
{1914	59	60	59	58	59	"	"	58	59
2. — {1915	61	62	64	65	"	67	"	70	"
{1914	48	49	"	48	49	"	"	"	50
3. — {1915	56	57	"	59	58	60	"	61	"
{1914	44	"	"	43	44	"	"	"	"
Unge Køer									
1. Kvalitet {1915 ...	69	70	72	73	"	75	"	78	79
{1914	53	54	52	51	"	50	"	"	51
2. Kvalitet {1915	59	61	63	65	64	66	"	68	70
{1914	45	46	"	"	"	45	"	"	47
Ældre Køer									
1. Kvalitet {1915	59	61	63	65	"	67	"	69	73
{1914	44	"	"	43	44	"	"	"	"
2. — {1915	51	53	55	57	"	59	"	62	66
{1914	40	"	39	"	"	38	"	"	"
3. — {1915	41	43	45	47	49	51	"	54	58
{1914	32	"	"	33	"	"	"	"	"
Kalve									
1. Kvalitet {1915	87	88	90	"	"	94	"	"	88
{1914	68	"	67	"	70	69	"	68	67
2. — {1915	68	70	72	"	"	75	"	"	73
{1914	54	"	51	"	54	52	"	51	"
3. — {1915	58	59	"	"	"	61	"	"	57
{1914	51	49	47	"	49	"	"	48	49
Lam									
1. Kvalitet {1915	—	—	—	—	—	—	—	—	103
{1914	—	—	—	—	—	—	103	"	95
2. — {1915	—	—	—	—	—	—	—	—	93
{1914	—	—	—	—	—	—	93	"	88
Tyre pr. 50 kg lev. Vægt									
1. Kvalitet {1915	38	"	"	"	37	40	"	43	45
{1914	28	"	"	"	"	"	"	"	"
2. — {1915	34	"	"	"	33	36	"	38	41
{1914	27	"	"	"	"	"	"	"	"
3. — {1915	30	"	"	"	"	32	"	34	37
{1914	24	"	"	"	"	"	"	"	"

" betyder, at Noteringen er uforandret.

— betyder, at ingen Notering har fundet Sted.

Ogsaa Udvalget om fremmede Landbrugsarbejdere (S. 264) har udfoldet en betydelig Virksomhed. Man har anbefalet den tidligere omtalte Overenskomst mellem Sukkerroedyrkere paa Vestsjælland og Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse til Efterligning. Ifølge denne Overenskomst garanterer Arbejdsløshedskassen med indtil 50 Kr. pr. Td. Land for Arbejdets ordentlige Udførelse. Roedyrkerforeningen garanterer for Betaling af Arbejdet. Desuden har Udvalget paa Lolland-Falster faaet etableret en Slags offentlig Arbejdsanvisning for Roearbejde i hver Kommune¹⁾, har søgt ved Henvendelser til Landmænd andre Steder i Landet at faa danske Arbejdere anvendt ved Roepasning m. v. Iøvrigt har Fremskaffelsen af de sædvanlige polske Landarbejdere stødt paa adskillige Vanskeligheder²⁾, en Omstændighed, der naturligvis maa fremme Anvendelsen af danske Arbejdere.³⁾

Endelig skal det nævnes, at ved Lov af ¹⁰/₅ 1915 bestemmes det, som Tillæg til Lov om Afløsning af Tienden (S. 264), at Tiendeydelser efter Kapitelstakst skal, indtil Afløsning har fundet Sted, for 1915 og følgende Aar udredes med Penge efter Gennemsnittet af Kapiteltaksterne for 1892—1901. Hvor Tienden er afløst fra et senere Tidspunkt end ¹/₁ 1914, tillægges der Tiendeyderne en Godtgørelse, svarende til Ejendommens Halvaarsydelse. — Det skal endnu i denne Sammenhæng anføres, at ved Anmærkning paa Tillægsbevillingsloven for 19¹⁴/₁₅ (§ 21, Løbe-Nr. 33) bestemmes det, at de til Staten eller til de paa Finansloven opførte Institutioner skyldige Jordebogs- og Fæsteafgifter, der ydes efter Kapitelstakst, kun skal erlægges med Fradrag af ⁷/₂₅ af Ydelsen, forsaavidt vedkommende Yder er ansat til en Statsindkomstskat af 1 500 Kr. eller derunder.

¹⁾ Berlingske Tidende, ⁴/₅ 1915.

²⁾ Berlingske Tidende, ²⁶/₄ 1915.

³⁾ Landstingsmand Sonnes S. 264 citerede Foredrag: Landbrugets Forsyning med Arbejdskraft, er af dansk Forening for Socialpolitik udsendt som selvstændigt Skrift.

Haandværk og Industri samt Arbejdsmarkedet.

At dømme efter den stadige Stigning i Industri-Aktier (jfr. Tabel III) og den Nedgang, der har været i Arbejdsløsheden (Tabellerne XII og XIII) klarer den danske Indu-

Tab. XII. Arbejdsløsheden blandt de organiserede Arbejdere.

	Januar		Marts		Maj		
	Antal Medl.	Arbløsheds %	Antal Medl.	Arbløsheds %	Antal Medl.	Arbløsheds %	
Bygnings- og Møbel- industri.....	1915	25 000	43.5	25 400	34.5	24 300	5.1
	1914	24 100	37.0	24 600	11.2	25 000	3.2
Arbejds mænd.....	1915	34 400	25.0	37 700	22.6	37 100	6.2
	1914	32 100	27.1	33 300	16.2	33 400	7.3
Fabrikfag m. v.....	1915	68 400	6.4	68 500	4.5	74 100	2.0
	1914	63 400	5.3	64 800	4.1	66 100	3.0
Tilsammen...	1915	127 800	18.4	131 600	15.5	135 500	4.0
	1914	119 600	17.5	122 700	8.8	124 500	4.2

stri sig i det hele ganske godt, trods de betydelige Vanskeligheder, der stadig maa overvindes for at faa de fornødne Raastoffer. Navnlig Byggevirksomheden viser en stærk formindsket Arbejdsløshed. Det ses da ogsaa af den af Staden Københavns statistiske Kontor i Maj udsendte Oversigt over ledige Lejligheder og Byggearbejdet i Hovedstaden, at der i Halvaaret Oktober 1914—April 1915 var nyindrettet 1504 Beboelseslejligheder mod 1669 i det tilsvarende Halvaar i Fjor. Nedgangen er saaledes ikke særlig betydelig, og der er sikkert igangsat mange nye Arbejder efter at den anførte Statistik er afsluttet.

Iøvrigt ruster Industrien sig til at udnytte de Chancer, der maatte komme, naar Krigen en Gang slutter. Det er navnlig Jernindustrien, der ved Udsendelse af Delegerede f. Eks. til Rusland udfolder en betydelig Virksomhed.

Paa Arbejdsmarkedet hersker der stadig Ro.

Tabel XIII. Arbejdsløsheden i enkelte Fag.

	Talte Med- lemmer	Arbejdsløshedsprocent				
		²⁰ / ₅ 1915	²⁹ / ₅ 1915	²⁰ / ₃ 1915	²³ / ₁ 1915	²⁴ / ₁₀ 1914
Bageri- og Konditoriarb.	2 586	6,3	9,6	9,5	9,0	11,8
Bryggeriarbejdere	4 040	0,2	1,0	2,8	1,4	2,0
Slagteriarbejdere	2 504	3,2	4,2	3,5	0,7	3,8
Tobaksarbejdere	6 160	1,0	2,7	4,8	10,1	9,0
Tekstilarbejdere	6 037	1,3	1,7	2,0	8,6	12,0
Skrædere	4 377	1,8	2,0	11,0	4,2	15,0
Skotøjsarbejdere	2 737	2,2	1,0	2,0	1,6	3,2
Murere	5 816	6,1	59,4	67,0	14,4	4,0
Hustømrere	4 403	2,1	33,8	35,2	13,2	2,8
Snedkere	6 697	9,8	22,8	30,4	14,6	13,5
Malere	4 295	0,4	38,5	53,4	9,1	20,0
Sadelmagere og Tapets.	1 166	1,5	0,7	11,0	6,5	19,2
Træindustriarbejdere	2 473	2,6	8,6	13,2	8,4	10,1
Blikkenslagere	1 104	3,4	16,6	15,1	3,0	4,6
Smede og Maskinarbejd.	12 703	1,6	1,0	3,8	5,1	5,0
Formere	1 411	3,0	5,7	9,3	9,2	13,5
Elektrikere	1 430	9,5	10,8	9,4	0,5	7,3
Papirindustriarbejdere	1 149	0,2	0,6	0,1	1,6	2,2
Bogbindere	1 199	6,7	7,8	14,7	24,0	34,2
Typografer	4 071	7,1	7,0	10,7	10,0	13,4
Sømænd	—	—	—	0,0	0,0	10,0
Søfyrbødere	2 200	0,0	0,0	0,0	0,0	9,4
Jord- og Betonarbejdere	3 050	5,7	38,0	44,1	21,0	4,0
Fabrikarbejdere	1 474	2,1	3,1	4,0	3,2	2,8
Havnearbejdere	2 200	29,2	57,0	43,0	76,3	73,7

Handel (herunder Udførselsforbud) samt Samfærdsel.

Der er i den her behandlede Periode udstedt følgende nye Udførselsforbud:

Aluminiumssalte; Tjærefarvestoffer og organiske Mellemprodukter for Tjærefarveproduktionen, herunder navnlig Anilin og Anilinforbindinger, Bensol, Cresol og Metacresol; Antimonforbindinger; Kobbervitriol;

Ferromangan; Ferromolybden; Ferronikkel; Ferrotitanium; Ferrowolfram; Ferrovanadium; Grafit og Grafitsmelledigler; Mangan og Manganmalm; Bomuldsfrø; Linoliefærnis, $\frac{24}{4}$.

Endvidere stadfæstede Kongen under $\frac{23}{4}$ 1915 det S. 120 omtalte Forslag til Lov om Betalingshenstand med Pantegæld.

Paa Fragtmarkedet har Forholdene stadig været meget gunstige, hvilket ogsaa har givet sig Udslag i den

Tabel XIV. Oversigt over Korn og Kulfragterne efter Dansk Søfartstidende.

sh. pr. Ton	Korn fra Havn paa Amerikas Østkyst til skandinavisk Havn	Kul fra engelsk Østkysthavn (Tynen, Blyth) til dansk Havn for Baade c. 1 500—2 000 Tons
August 18.....	—	$\frac{9}{0}$ à $\frac{10}{0}$
September 22.....	—	$\frac{6}{0}$ à $\frac{7}{0}$
Oktober 6.....	$\frac{4}{9}$ à $\frac{5}{0}$	" "
November 24.....	$\frac{6}{9}$ à $\frac{7}{3}$	$\frac{9}{0}$ à $\frac{10}{0}$
December 29.....	$\frac{10}{0}$ à $\frac{10}{0}$	c. $\frac{14}{0}$
Februar 4.....	$\frac{14}{0}$	$\frac{20}{0}$
— 25.....	"	$\frac{21}{0}$
Marts 25.....	$\frac{14}{0}$ à $\frac{14}{0}$	$\frac{16}{0}$ à $\frac{17}{0}$
— 31.....	$\frac{10}{3}$ à $\frac{10}{0}$	$\frac{14}{0}$ à $\frac{15}{0}$
April 8.....	$\frac{10}{0}$ à $\frac{10}{0}$	$\frac{14}{0}$
— 15.....	—	$\frac{14}{0}$ à $\frac{15}{0}$
— 22.....	$\frac{9}{0}$ à $\frac{10}{0}$	$\frac{15}{0}$ à $\frac{17}{0}$
— 29.....	—	$\frac{15}{0}$ à $\frac{16}{0}$
Maj 6.....	$\frac{9}{0}$ à $\frac{9}{0}$	"
— 13.....	—	$\frac{15}{0}$
— 20.....	—	"
— 27.....	—	"

„ betyder, at Noteringen er uforandret.

— betyder, at ingen Notering har fundet Sted.

mægtige Hausse i Dampskibsselskabernes Papirer (S. 371). Desværre har den danske Handelsflaade lidt ikke ubetydelige Tab ved Torpederinger og Minesprængninger i Nord-søen. Det er især Maj Maaned, der har været ulykkelig, saaledes som omstaaende Oversigt over Forlisene siden Krigens Begyndelse viser¹⁾:

¹⁾ Børsen for $\frac{2}{0}$ 1915.

Forlist	Skib	Tons d. w.	Tab 1000 Kr.	Rederi
1914, ²¹ / ₈	M/S Maryland	5 136	1 844	D. F. D. S.
— ²² / ₈	S/S Chr. Broberg	1 700		
— ²⁶ / ₈	Trawler „Skuli Fogeti“	—	140	Islandsk
— ²⁸ / ₈	3. M/Sk. Gæa	—	45	C.V.Petersen, Svendb.
— ¹ / ₉	S/S Kamma	2 070	277	Dpsks. Heimdal
— ²⁹ / ₁₁	S/S Mary	800	100	— Dania, Esbjerg
— ³¹ / ₁₂	S/S M. C. Holm	3 740	332	— Norden
1915, ⁵ / ₅	S/S Cathay	6 000	475	Ø. K.
— ⁸ / ₅	S/S Lilian Drost	2 950	287	Dpsks. Drost
— ¹⁵ / ₅	S/S Martha	1 900	184	— Heimdal
— ²⁰ / ₅	S/S Betty	3 500	575	—
— ²⁷ / ₅	S/S Ely	2 500	196	— Dania, Esbjerg
— ³⁰ / ₅	S/S Søborg	3 500	391	— Dannebrog

Det samlede Tab bliver saaledes paa det nærmeste 5 Mill. Kr. I ovenstaaende Oversigt er kun selve Tonnage-tabene taget i Betragtning, ikke Tab af de om Bord værende Værdier, som jo er meget betydelige. Heller ikke er der taget i Betragtning de mulige Tab ved Opbringelse; navnlig er i saa Henseende at erindre de to Dampere „Sara“ og „Alfred Hage“, hvis Skæbne hviler hos den tyske Overpriseret. — Efter velvillig Meddelelse stillede Forholdene i de to Krigsforsikringsinstituter sig ved Udgangen af Marts 1915 saaledes:

	Krigsforsikringen	
	for Skibe	for Varer
pr. ³¹ / ₃ 1915	1 000 Kr.	1 000 Kr.
Forsikret Kapital	575 622	313 683
Nettopræmie	5 408	4 205
Betalte Skader	470	355
Anmeldte Skader (ikke afgjort)	1 900	1 600

Imidlertid er der jo, som nævnt, lidt betydelige Tab i Maj, hvorfor Krigsforsikringen for Skibe ca. ²⁰/₅ forhøjede deres Præmier med fra ¹/₄ til ¹/₂ 0/0 i Nordsøen og med fra ¹/₈ til ¹/₄ 0/0 i Østersøen. Vare-Krigsforsikringen havde allerede ¹²/₅ sat deres Præmier op, gennemgaaende ¹/₂ 0/0. De svinger nu omkring ²/₂ 0/0. — Foruden de direkte Tab ved Forlis har jo ogsaa Standsninger og Undersøgelser forvoldt Vanskeligheder. Nogen Nervøsitet vakte det, da tyske Krigsskibe opbragte en paa Vej til England værende Dam-

per „Nidaros“, ladet med Landbrugsprodukter. Heldigvis frigav Tyskland Dampere næsten øjeblikkelig ($\frac{25}{4}$), og da en anden af vore Exportdampere „Olga“ blev standset, var Frygten mindre for, at dette skulde betyde et Omslag i Tysklands Holdning over for den for Landets Økonomi afgørende Landbrugsexport til England. „Olga“ blev da ogsaa straks frigivet ($\frac{13}{5}$).

Der foreligger nu¹⁾ en Opgørelse over den i 1914 indsejlede Bruttofragt for danske Skibe i Fart paa Udlandet. Tabene ved Krigens Udbrud blev ikke ophævede af de høje Fragter henimod Aarets Slutning, jfr. følgende Tal:

Mill. Kr.	Danske Skibes Fart paa Udlandet		Sejlskibe Bruttofragt
	Dampskibe Bruttofragt	Timecharter	
1911	78,3	3,4	6,0
1912	92,2	5,5	7,3
1913	94,2	8,7	7,0
1914	ca. 90,0	3,0	5 à 6

Regner man, ganske summarisk, at Fragt i Timecharter svarer til det halve af Bruttofragten, faar man en samlet beregnet Bruttofragt for Dampskibe i 1913 paa godt $111\frac{1}{2}$ Mill. Kr., mod i 1914 kun godt 97 Mill. eller ca. $14\frac{1}{2}$ Mill. Kr. mindre.

Det skal endnu i denne Sammenhæng anføres, at ved Lov af $\frac{10}{5}$ 1915 muliggjordes en Udvidelse af Københavns Frihavn mod Nord samt forskellige andre Udvidelser af Københavns Havn. Loven giver i denne Anledning Stempelfrihed for et Obligationslaan, optaget af Københavns Havnevæsen, stort 5 Mill. Kr. og tillader Frihavns-Aktieselskabet at optage et Laan paa 1 Mill. Kr. I Lovforslagets Motiver begrundes disse Udvidelser, dels ved en allerede herskende Knaphed paa Havneplads, dels ved at „man . . . efter Ophøret af den herskende Krig . . . formentlig bør staa saa vel rustet som muligt for ikke at forspilde Chancerne“. — Ved Lov $\frac{7}{5}$ 1915 bestemmes det, at intet Skib kan erholde Nationalitets- eller Registrerings-Certifikat eller midlertidigt Nationalitets-Certifikat forinden Regeringens Tilladelse dertil er erhvervet.

¹⁾ Statistiske Efterretninger 1915, Nr. 11.

Loven er givet som Tillæg til Skibs-Registreringsloven af 1/4 1892 under Hensyn til den Interesse, Staten under en Krig mellem fremmede Magter har i, at kun saadanne Skibe registreres som danske, om hvilke det gælder, at ikke blot deres Egenskab af dansk Ejendom er uomtvistelig, men tillige at Retten til at føre dansk Flag er stemmende med gældende folkeretlige Synspunkter. — Endelig stadfæstedes Forslaget om Søfolks Forsikring mod Ulykkestilfælde (S. 271) den 23/4 1915.

Om den oversøiske Udvandring fra Danmark i 1914 indeholder Statistiske Efterretninger 1915 Nr. 10 en Oversigt. Allerede før Krigens Udbrud havde de nedad-gaaende Tider vist sig i en Nedgang i Udvandrer-tallet, hvilken Bevægelse naturligvis forstærkedes efter Krigens Udbrud, baade ved den Usikkerhed, der herskede, og ved at de værnepligtige Mænd dels var indkaldt til Sikringsstyrken, dels ikke maatte forlade Landet. Nedgangen er derfor særlig fremtrædende for Mændene. Der udvandrede ialt i 1913: 8 846 Personer, hvoraf 5 634 mandlige og 3 212 kvindelige Udvandrere; i 1914 var det samlede Antal sunket til 6 203, hvoraf 3 762 Mænd og 2 441 Kvinder.

De stadig herskende Telegraferingsvanskeligheder (S. 123), der fremkommer ved, at man i England sinker eller standser de nordiske Landes Telegrammer til Amerika, gjordes til Genstand for Overvejelse paa en Konference i Kjøbenhavn omkring Midten af Maj mellem de tre skandinaviske Landes Telegrafdirektører; Konferencens Resultat var i alt væsentligt følgende: Gennem de tre nordiske Regeringers Repræsentanter i London vil man til en Begyndelse søge at faa Spørgsmaalet ordnet saaledes, at Telegramafsenderen faar Underretning om, naar den engelske Censor standser hans Telegram, og at han i saa Fald faar den erlagte Betaling tilbage for den Del af Telegrammet, som ikke viderebefordres. Medens der iøvrigt angaaende det danske Telegrafvæsens Virksomhed skal henvises til Bemærkningerne S. 368, skal det endnu anføres, at Store Nordiske Telegraf-selskab, som det var at vente, paa Grund af Krigen havde et bedre Aar i 1914 end i noget andet siden 1905. Netto-Indtægten var 7,8 Mill. Kr., hvoraf 2 henlagdes til Reservefonden og efter forskellige andre Henlæggelser m. v. var der tilbage 5,9 Mill. Kr. eller 22 % til Aktionæerne.

Sluttelig skal det omtales, at Prof. Bredo Morgenstjerne den 21/4 i et Foredrag i Stockholm gjorde sig til Talsmand for, at de tre nordiske Lande indgik en militærpolitisk Entente med Fred og Neutralitet som Forudsætning og Maal og desuden økonomisk sluttede sig sammen i et Toldforbund. Det er jo højst glædeligt, at Samlingstanken i Norden, efter at den svenske Konge havde indledet ved Malmø-mødet, nu føres videre af en anset norsk Socialøkonom. Efter foreliggende Referater har Prof. Morgenstjerne fremhævet, man maatte gaa forsigtigt til Værks. Men gør man det, er der sikkert meget at opnaa gennem et skandinavisk Samarbejde, der ikke søges udstrakt over sine naturlige Grænser. Spørgsmaalet er jo gammelt i den interskandinaviske Diskussion¹⁾, men vil sikkert nu som før blive omfattet med Glæde og Interesse i Danmark.

Den 2. Juni 1915.

---

¹⁾ Se Will. Scharling: En nordisk Toldforening, Nationaløkonomisk Tidsskrift, 42. Bind, S. 580 og de under Emneord: Nordisk Toldforbund i Indholdsfortegnelsen til N. T. 1—50 Bind anførte Afhandlinger m. v.